

урок 1. Олександр Олесь, коротко про життя і творчість, світоглядні переконання митця. Неоромантичні, символістські тенденції у творчості («З журбою радість обнялась...»).

Завдання: опрацювати тему, написати опорний конспект у робочий зошит. Переглянути відео “Олександр Олесь (біографія)” і скоригувати х/т. (Слоньовська Українська література. Рівень стандарту. стор 215- 217; Борзенко Українська література. Рівень стандарту. стор 230 - 231).

ТЕМА

МЗ: символізм - переглянути відео “Символізм” записати визначення і основні ознаки

Олександр Олесь (1878-1944)

Справжнє прізвище — Кандиба.

Символіст

Народився 4 грудня 1878 року в м. Білопілья Слобожанщини, Сумської області в чумацько-селянській сім'ї.

Закінчив початкову школу й двокласне училище, а у віці 15 років (1893) вступив до хліборобської школи у містечку Деркачі неподалік Харкова. Брав участь у випуску рукописних журналів «Комета» та

«Первоцвіт», в яких з'являються його перші

вірші. Став вільним слухачем агрономічного відділення Київського політехнічного інституту, незабаром через матеріальні нестатки змушений був залишити його.

У 1903 р. вступив до Харківського ветеринарного інституту. Опісля працює на Дарницькій скотобійні. Визначальним фактом у житті стала поїздка на відкриття пам'ятника І. П. Котляревському в Полтаві.

Творчість виразно поділяється на два періоди — в Україні (1907–1918) та в еміграції (1919–1944).

Подорож Гуцульщиною у 1912 р. збагатила поета незабутніми враженнями.

У 1913 р. побував в Італії. Після більшовицького жовтневого перевороту опиняється за кордоном (1919). За кордоном оселяється і періодично живе в Будапешті, Відні, Берліні, Празі, видає ряд збірок, основна тема яких — туга за Україною. На твори, писані Павлом Тичиною на замовлення партії, Олександр Олесь відгукнувся віршем-докором «І ти продався їм, Тичино...».

22 липня 1944 року Олександр Олесь помер у Празі, невдовзі після того, як отримав повідомлення про загибель сина Олега Ольжича.

Основні твори: збірка «З журбою радість обнялась» збірка «Княжа Україна» драматична поема «Ніч на полонині» драматичний етюд «По дорозі в Казку».

Інші твори: «Брати-вигнанці, пригадаймо...» «В болотах жаби рай знайшли...» «В Вас стільки сонця золотого...» «В вигнанні дні течуть, як сльози...» «Зима пройшла, весна минає...» Зимою «Золоті хвилини линуть...» «І ти продався їм, Тичино...» (1928) «Ні, душу мучити свою...» «Ні, забуття не дасть мені й сама природа...» «О правда! Мій народ смішний безкрає...» «О принесіть як не надію...» «О слово рідне! Орле скутий!...» «Одну я любив за веселість...» «Очі — дві волошки в житі...» «Хтось постукав в моє серце...» «Хтось ударив без жалю по серцю моїм...» «Чари ночі» «Чи вгледжу ще свою країну...» Юнацька пісня «Я закоханий... Люблю!...» «Я сонця жду, і сонце зійде...» «Як любо, як безмежно любо жити...» «Солов'єва пісня ллється...» «Сонце на обрії, ранок встає...» «Тікаю від крові до сонця, квіток...» «Уймають болі єдині сни...»

Джерело: [Олександр Олесь - Біографія \(СКОРОЧЕНО\)](#) Бібліотека української літератури © ukrclassic.com.ua

“З журбою радість обнялась”

["З журбою радість обнялась"](#) - переглянути відео (ознайомитися зі змістом вірша)

вірш “З журбою радість обнялась” датований 1906 роком складається всього з двох строф, в яких визначене поетичне кредо Олесь.

Образ журби з радістю в обіймах наводить на думку, що не буває радості без журби, так, як і журби без радості. Напевно, життя – це химерне

сплетіння болю, туги з любов'ю і щастям. Хіба б могла людина відчути радість, якби не знала, що таке печаль?

У мистецтві, як і в житті, немає “білішого” і “чорного”. Від того, як складається життя митця, залежить настроєва тональність його творчості.

Вид лірики: інтимна (любовна)

Жанр: романс

Віршовий розмір: чотиристопний ямб

Тема: у житті людини є журба і радості, якими міниється життя.

*З журбою радість обнялась...
В сльозах, як в жемчугах, мій сміх,
І з дивним ранком ніч злилась
І як мені розняти їх?!
В обіймах з радістю журба.
Одна летить, друга спиня...
І йде між ними боротьба,
І дужчий хто — не знаю я...*

Олесь висловив думку про те, що він і сам не знає, хто дужчий: журба чи радість. Ці почуття однаково дорогі поетовому серцю, бо вони наснажують і живлять його творчість. Може, творчість народжується зі страждання і стає джерелом розради для багатьох людей, які шукають відповіді на болючі для себе питання?

Літає радість, щастя світле, Дзвенять пташки в садах рясних, Сміються знову трапи, квіти... А сльози ще тремтять на них.

Критика

Вірш будується як художній монолог у двох строфах, двох етапах сповіді. Ліричний сюжет розвивається на контрастах: зіставляються настрої і почуття душі героя-мрійника.

Художня палітра твору забарвлена чарівною наспівністю і милозвучністю, яка досягається алітераціями та асонансами (у, о, а, і), символістський прийомом недомовлення, риторичним та анафоричними запитаннями.

У вірші розкривається складна діалектика почуттів ліричного героя, силу яких увиразнюють антитези, порівняння (сліз з перлинами).

Журба і радість стають живими істотами, поміж них з'являється ліричне “я”. Реальне переплітається з містичним, надчасовим, витворюючи багатозначний образ художнього світу.